

Joggyakorlat.

A magyar bíróság iurisdiikciója és a békeszerződés. Alperesek 1920. február 28. napján eladták pozsonyi ingatlanukat egy pozsonyi házaspárnak a tehermentesítési kötelezettség vállalásával. Az ingatlan előző elidegenítési ügylete 1918. október 3-án kötött, illetve ekkor mutatott be az ügyletről felvett okirat illeték kiszabás végett a pozsonyi m. kir. adóhivatalnak. Utóbb a cseh hatóságok csehkoronában rótták ki az illetéket és vevő felperesek az eladót a cseh koronában kirótt illeték megfizetésére perelték. Eladó alperesek — győri lakosok — azt vitatták, hogy az igény a békeszerződés rendelkezései értelmében a Vegyes döntőbíróság hatáskörébe tartozik. A magyar bíróságok megállapították a saját hatáskörüket. A Kuria (P. V. 3540/1924.) alpereseknek a békeszerződés 231. és 239. §-ain alapított érvelésében találta helyesnek. A 231. §. alá a követelés nem esik, mert sem háboru előtti, sem nem háboru alatti követelés, hanem „az ellenségeskedések tényleges megszüntetése és a békeszerződés közötti időben“ keletkezett követelés. (Fölöttébb kérdéses, hogy a vegyes bíróságok gyakorlatában ez az idői korlátolás meg fog-e állni.) A 239. §-ra történt hivatkozással szemben a Kuria helyesen utal arra, hogy ez a szokás a szövetséges és társult hatalmak polgáraitra vonatkozik, nem pedig a volt magyar állampolgárokra, már pedig felperesek volt magyar állampolgárok. Ez az utalás teszi aktuálisá a békeszerződésnek a pervita anyagából úgy látszik kihagyott 254. §-át. A 231. §. is egyezően a 239. §-al a volt ellenséges államok alattvalóira vonatkozik, a volt magyar állampolgárokra az anyagi jogi rendelkezést nem a 231. §., hanem a 254. §. szabályozza.

A tanácsköztársaság közegeinek magánjogi felelőssége.

A Kuria P. VI. 5388/1924. sz. határozata a fenti kérdés tisztázására következő kijelentést tartalmazza: „A birói gyakorlatban kialakult és a fellebbezési bíróság által helyesen idézett jogelvek szerint az ugynevezett tanácsköztársaság szervei vagyoni felelősséggel csak egyéni ténykedésük alapján tartoznak, ha eselekvési körükben másokkal szemben úgy jártak el, hogy utóbbiaknak helyzetét súlyosbították és ez által azoknak vagyoni kárt okoztak és ha fellépésük elhatározó, parancsoló és követelő volt.“

Népköztársasági intézkedés érvénytelensége. Felperes volt vonatfeketőt a „Magyar kir. Államvasutak“ másodfoku fegyelmi bírósága az 1915. évi szeptember hó 18-án kelt 180/1915. szám alatt hozott határozatával árudézmálás (lopás) miatt az 1914. évi XVII. t.-cikk 31. §-ának 1., 2. e) pontja alapján a szolgálatból való elbocsátással büntette meg.

A felperesnek 1918. évi november havában beadott ujrafelvételi